

Naturalista anava passant per nostres ulls d'investigació geològica.

A tots nos serà profitosa aquesta excursió y haurà gravat en nostres recorts una impressió misteriosa que ja may s' esborrarà.

Els de Catalunya vos esperen pera pòguervos donar en l' esdevenir un altra forta abraçada com la que ab fruició estranyeren antany, y acabo ab un *à revéurer à Catalunya al any vinent si á Deu plau.*

MOSSEN M. FAURA Y SANS

Madrid 30, III, 09.

NECROLOGIA

Pardo y Sastron.—P. Furgús, S. J.

Al mateix dia y á la mateixa hora, el 29 de Janer d' aquest any á las vuyt del matí deixavan de viurer dos preuhats naturalistes en la nostra patria: el R. P. Juli Furgús, S. J., á Oriola (Alacant), y l' Illtm. D. Joseph Pardo y Sastrón, á Valdealgorfa (Teruel). Encara que abdós nascuts fora de Catalunya, podém considerarlos com naturalistas catalans. El P. Furgús, francès de naixement, visqué de petit á Tarragona y á Barcelona, per lo que 's tractava com á catalá. En Pardo estudiá Farmacia á Barcelona y aprengué la Botánica, tant teórica com aplicada á la Agricultura, en la escola que á les hores vers l' any 1845 sostenia la Junta de Comers de Barcelona.

En Pardo nasqué á Torrecilla d' Alcanyís el 14 d' Abril de 1822. Fou un veritable obrer de la ciencia. En el discurs de sa llarga carrera de més de 60 anys de botánich y sens més aspiracions que de coneixer y fer coneixer y estimar sa patria, estudiá les regions vehines al punt hont residia y recullí materials ab que altres s' enriquiren. La provincia de Teruel, per sa posició topogràfica y gens sobrada de vegetació, havia d' esser de les menys conegudes d' Espanya pe'ls botánichs, y ha ocorregut tot lo contrari. En les flores

generals d' Espanya á cada pas se veuen plantes d' aquella regi6, y aquesta abund6 's deu en gran part á Pardo y á la obra de Loscos, á qui Pardo iniciá en el gust y secrets de la Botánica.

Sabi modest y humildíssim, ni cercá ni ambicioná 'ls honors que altrament li foren oferts sovint. Son mestre de Botánica en Colmeiro li oferí una càtedra á Madrid; sos admiradors li procuraren la condecoració del Ordre cívich d' en Alf6s XII y li feren un espléndit homenatge á Alcanyís l' any 1905; finalment la Societat Aragonesa de Ciències Naturals, de la que fou el primer President, lo condecorá ab sa medalla y l' elegí son membre honorari. Son herbari essencialment regional quedá en la casa del seu germá D. Mariá, mes moltíssimes altres plantes havia distribuït ab generositat entre 'ls nombrosos conreudors de la botánica que 'l distingían ab sa amistat.

El R. P. Juli Furgús, després d' haver desempenyat diferents càrrechs en la Companyía y especialment el de Prefecte al Col·legi de Sant Ignasi, á Sarriá, fou traslladat á Oriola, al Col·legi de Sant Domingo. Allí comensá á escorcollar els voltants, y tantes troballes feu de sepultures y objectes ibèrics, que pogué fer un museu arqueol6gic digne de figurar en qualsevol capital. Alguns dels objectes duplicats que trobá 'l P. Furgús se veuen al museu del Col·legi de Sant Ignasi á Sarriá. Sa ciència fou estimada y buscada pe'ls estrangers, y la Societat Arqueol6gica de Bèlgica fou la primera Societat que l' honorá ab son diploma de soci. Tampoch se descuydá la «Associació Arqueol6gica de Barcelona» enterada dels avans d' un arque6lech de fama, y á la sessió del 7 de Juliol de 1907 li conferí 'l títol de soci correspondent.

Trová la mort desgraciada estimbantse d' unes penyes d' uns 30 metres d' alsaria á la montanya de Sant Miquel que havia estat el principi de sa gloria científica.

L. N.

